

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

**ALTUS FUNDUSZ INWESTYCYJNY
OTWARTY PARASOLOWY ALTUS
SUBFUNDUSZ KONSERWATYWNY**

**ZA OKRES
OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU DO 31 GRUDNIA 2018 ROKU**

BILANS	2018-12-31	2017-12-31
I. Aktywa	20 818	273 543
1) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 895	49 742
2) Należności	10	53
3) Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	-	128 086
4) Składniki lokat notowane na aktywnym rynku, w tym:	15 308	19 578
- dłużne papiery wartościowe	15 308	14 480
5) Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku, w tym:	1 605	76 084
- dłużne papiery wartościowe	1 605	76 076
6) Nieruchomości	-	-
7) Pozostałe aktywa	-	-
II. Zobowiązania	356	1 153
III. Aktywa netto (I - II)	20 462	272 390
IV. Kapitał funduszu	6 454	259 359
1) Kapitał wpłacony	704 835	620 806
2) Kapitał wypłacony (wielkość ujemna)	-698 381	-361 447
V. Dochody zatrzymane	14 192	13 014
1) Zakumulowane, nierozdysponowane przychody z lokat netto	12 287	10 152
2) Zakumulowany, nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat	1 905	2 862
VI. Wzrost (spadek) wartości lokat w odniesieniu do ceny nabycia	-184	17
VII. Kapitał funduszu i zakumulowany wynik z operacji (IV+V+/-VI)	20 462	272 390
Liczba zarejestrowanych jednostek uczestnictwa	184 973,0317	2 472 059,2808
A	184 973,0317	2 465 105,4031
C	-	6 953,8777
Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa	110,62	110,19
A	110,62	110,19
C	-	109,97

RACHUNEK WYNIKU Z OPERACJI	od 2018-01-01 do 2018-12-31	od 2017-01-01 do 2017-12-31
I. Przychody z lokat	3 995	4 365
Dywidendy i inne udziały w zyskach	-	-
Przychody odsetkowe	3 774	4 277
Przychody związane z posiadaniem nieruchomości	-	-
Dodatnie saldo różnic kursowych	221	87
Pozostałe	-	1
II. Koszty funduszu	1 860	2 856
Wynagrodzenie dla Towarzystwa	1 518	2 515
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję	-	-
Oplaty dla depozytariusza	39	46
Oplaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów	49	57
Oplaty za zezwolenia oraz rejestracyjne	-	1
Usługi w zakresie rachunkowości	198	150
Usługi w zakresie zarządzania aktywami funduszu	-	-
Usługi prawne	1	-
Usługi wydawnicze, w tym poligraficzne	-	-
Koszty odsetkowe	37	76
Koszty związane z posiadaniem nieruchomości	-	-
Ujemne saldo różnic kursowych	-	-
Pozostałe	18	11
III. Koszty pokrywane przez towarzystwo	-	-
IV. Koszty funduszu netto (II-III)	1 860	2 856
V. Przychody z lokat netto (I-IV)	2 135	1 509
VI. Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	-1 158	2 655
1. Zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat, w tym:	-957	3 123
- z tytułu różnic kursowych	1 589	-93
2. Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat, w tym:	-201	-468
- z tytułu różnic kursowych	40	-63
VII. Wynik z operacji (V+-VI)	977	4 164
Wynik z operacji przypadający na jednostkę uczestnictwa		
A	5,28	1,68
C	-	2,12

TABELA GŁÓWNA SKŁADNIKI LOKAT	2018-12-31			2017-12-31		
	Wartość wg ceny nabycia w tys.	Wartość wg wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem	Wartość wg ceny nabycia w tys.	Wartość wg wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Akcje	-	-	-	-	-	-
Warranty subskrypcyjne	-	-	-	-	-	-
Prawa do akcji	-	-	-	-	-	-
Prawa poboru	-	-	-	-	-	-
Kwity depozytowe	-	-	-	-	-	-
Listy zastawne	-	-	-	5 000	5 098	1,86%
Dłużne papiery wartościowe	16 819	16 913	81,24%	90 242	90 556	33,10%
Instrumenty pochodne	-	-258	-1,24%	-	8	-
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	-	-	-	-
Jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-	-
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	-	-	-	-
Wierzytelności	-	-	-	-	-	-
Weksle	-	-	-	-	-	-
Depozyty	-	-	-	-	-	-
Waluty	-	-	-	-	-	-
Nieruchomości	-	-	-	-	-	-
Statki morskie	-	-	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-	-	-
Suma:	16 819	16 655	80,00%	95 242	95 662	34,96%

Tabela główna Zestawienia lokat może nie uzgadniać się do Bilansu w części Składników lokat notowanych i nienotowanych. Pozycja Instrumenty pochodne w Tabeli głównej Zestawienia lokat przedstawia instrumenty pochodne które na dzień bilansowy miały dodatnią lub ujemną wycenę. Instrumenty pochodne które na dzień bilansowy miały ujemną wycenę są w Bilansie ujmowane w części Zobowiązania

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent	Kraj siedziby emitenta	Termin wykupu	Warunki oprocentowania	Wartość nominalna	Liczba	Wartość wg ceny nabycia w tys.	Wartość wg wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
O terminie wykupu do 1 roku									2 144	2 143	10,30%
Bony pieniężne									-	-	-
Bony skarbowe									-	-	-
Inne									-	-	-
Obligacje									2 144	2 143	10,30%
Aktywny rynek nieregulowany									2 144	2 143	10,30%
DS1019 (PL0000105441)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2019-10-25	5,50%	1 000	2 000	2 094	2 093	10,06%
WZ0119 (PL0000107603)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2019-01-25	1,78%	1 000	50	50	50	0,24%
O terminie wykupu powyżej 1 roku									14 675	14 770	70,94%
Bony pieniężne									-	-	-
Bony skarbowe									-	-	-
Inne									-	-	-
Obligacje									14 675	14 770	70,94%
Aktywny rynek nieregulowany									13 075	13 165	63,23%
WZ0121 (PL0000106068)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2021-01-25	1,78%	1 000	5 600	5 664	5 675	27,26%
WZ0124 (PL0000107454)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2024-01-25	1,78%	1 000	15	14	15	0,07%
DS0725 (PL0000108197)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2025-07-25	3,25%	1 000	2 500	2 623	2 655	12,75%
PS0420 (PL0000108510)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2020-04-25	1,50%	1 000	50	50	51	0,24%
WZ0120 (PL0000108601)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2020-01-25	1,78%	1 000	2 200	2 227	2 232	10,72%
WZ1122 (PL0000109377)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2022-11-25	1,79%	1 000	50	50	50	0,24%
DS0727 (PL0000109427)	Aktywny rynek nieregulowany	TREASURY BONDSPOT POLAND	SKARB PAŃSTWA	Polska	2027-07-25	2,50%	1 000	2 500	2 447	2 487	11,95%
Nienotowane na aktywnym rynku									1 600	1 605	7,71%
SEMEKO ALVARIUM SP. Z O.O. SERIA A (-)	Nienotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	SEMEKO ALVARIUM SP. Z O.O.	Polska	2020-12-15	8,50%	100 000	16	1 600	1 605	7,71%
Suma:									16 819	16 913	81,24%

TABELA UZUPEŁNIAJĄCA INSTRUMENTY POCHODNE	Rodzaj rynku	Nazwa rynku	Emitent (wystawca)	Kraj siedziby emitenta (wystawcy)	Instrument bazowy	Liczba	Wartość wg ceny nabycia w tys.	Wartość wg wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Wystandaryzowane instrumenty pochodne							-	-	-
Aktywny rynek regulowany							-	-	-
Aktywny rynek nieregulowany							-	-	-
Nienotowane na aktywnym rynku							-	-	-
Niewystandaryzowane instrumenty pochodne							-	-258	-1,24%
Aktywny rynek regulowany							-	-	-
Aktywny rynek nieregulowany							-	-	-
Nienotowane na aktywnym rynku							-	-258	-1,24%
IRS ING BŚ S.A. 23/10/2028 2,5MM PAY FIXED 3,045 (-) (Krótka)	Nienotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	ING BANK ŚLĄSKI S.A.	Polska	STOPA PROCENTOWA	1	-	-129	-0,62%
IRS ING BŚ S.A. 23/10/2028 2,5MM PAY FIXED 3,0475 (-) (Krótka)	Nienotowane na aktywnym rynku	Nie dotyczy	ING BANK ŚLĄSKI S.A.	Polska	STOPA PROCENTOWA	1	-	-129	-0,62%
Suma:							-	-258	-1,24%

TABELA DODATKOWA GWARANTOWANE SKŁADNIKI LOKAT	Rodzaj	Łączna liczba	Wartość wg ceny nabycia w tys.	Wartość wg wyceny na dzień bilansowy w tys.	Procentowy udział w aktywach ogółem
Papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa			15 219	15 308	73,53%
	Obligacje	14 965	15 219	15 308	73,53%
Papiery wartościowe gwarantowane przez NBP			-	-	-
Papiery wartościowe gwarantowane przez jednostki samorządu terytorialnego			-	-	-
Papiery wartościowe gwarantowane przez państwa należące do OECD (z wyłączeniem Rzeczypospolitej Polskiej)			-	-	-
Papiery wartościowe gwarantowane przez międzynarodowe instytucje finansowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub przynajmniej jedno z państw należących do OECD			-	-	-
Suma:			15 219	15 308	73,53%

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	od 2018-01-01 do 2018-12-31		od 2017-01-01 do 2017-12-31	
1. Zmiana wartości aktywów netto				
1. Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego		272 390		178 643
2. Wynik z operacji za okres sprawozdawczy		977		4 164
a) przychody z lokat netto		2 135		1 509
b) zrealizowany zysk (strata) ze zbycia lokat		-957		3 123
c) wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku (straty) z wyceny lokat		-201		-468
3. Zmiana w aktywach netto z tytułu wyniku z operacji		977		4 164
4. Dystrybucja dochodów (przychodów) funduszu (razem):		-		-
a) z przychodów z lokat netto		-		-
b) ze zrealizowanego zysku ze zbycia lokat		-		-
c) z przychodów ze zbycia lokat		-		-
5. Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym (razem)		-252 905		89 583
a) zmiana kapitału wpłaconego (powiększenie kapitału)		84 029		178 265
b) zmiana kapitału wypłaconego (zmniejszenie kapitału)		-336 934		-88 682
6. Łączna zmiana aktywów netto w okresie sprawozdawczym (3-4+-5)		-251 928		93 747
7. Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego		20 462		272 390
8. Średnia wartość aktywów netto w okresie sprawozdawczym		157 673		195 469
II. Zmiana liczby jednostek uczestnictwa				
1. Zmiana liczby jednostek w okresie sprawozdawczym w rozbiciu na kategorie				
A				
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		759 543,3875		1 605 886,7971
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		3 039 675,7589		799 227,7390
Saldo zmian		-2 280 132,3714		806 659,0581
C				
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		-		17 922,0472
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		6 953,8777		10 968,1695
Saldo zmian		-6 953,8777		6 953,8777
2. Zmiana liczby jednostek od początku działalności funduszu w rozbiciu na kategorie				
A				
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		6 629 411,4217		5 869 868,0342
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		6 444 438,3900		3 404 762,6311
Saldo zmian		184 973,0317		2 465 105,4031
C				
Liczba zbytych jednostek uczestnictwa		17 922,0472		17 922,0472
Liczba odkupionych jednostek uczestnictwa		17 922,0472		10 968,1695
Saldo zmian		-		6 953,8777
III. Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa				
1. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego (*)				
A		110,19		107,72
C		109,97		108,09
2. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego				
A		110,62		110,19
C		-		109,97
3. Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym (**)				
A		0,39%		2,29%
C		-		2,07%
4. Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym i data wyceny				
A		110,06	2018-12-07	107,60
C		109,98	2018-09-11	-
5. Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w okresie sprawozdawczym i data wyceny				
A		110,97	2018-04-25	110,23
C		110,71	2018-04-25	109,97
6. Wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa wg ostatniej wyceny w okresie sprawozdawczym				
A		110,62	2018-12-31	110,19
C		-	2018-12-31	109,97
IV. Procentowy udział kosztów funduszu w średniej wartości aktywów netto, w tym (**):		1,18%		1,46%
Wynagrodzenie dla Towarzystwa		0,96%		1,29%
Wynagrodzenie dla podmiotów prowadzących dystrybucję		-		-
Opłaty dla depozytariusza		0,02%		0,02%
Opłaty związane z prowadzeniem rejestru aktywów		0,03%		0,03%
Usługi w zakresie rachunkowości		0,13%		0,08%
Usługi w zakresie zarządzania aktywami funduszu		-		-

(*) Dla funduszy rozpoczynających działalność w okresie bieżącym lub porównywalnym pierwszą wartością odniesienia jest wartość nominalna.

(**) Dane prezentowane w ujęciu rocznym.

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE SUBFUNDUSZU ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU DO 31 GRUDNIA 2018 ROKU

ALTUS FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY PARASOLOWY SUBFUNDUSZ KONSERWATYWNY

NOTA NR 1 - POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

1) Opis przyjętych zasad rachunkowości.

a) Ujawnianie i prezentacja informacji w sprawozdaniu finansowym.

1. Przyjęte przez Fundusz zasady (polityka) rachunkowości opierają się na przepisach Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.) oraz przepisach Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. Nr 249 poz. 1859) oraz wszelkich zmianach tych przepisów.

2. Rokiem obrotowym Subfunduszu jest rok kalendarzowy.

3. Sprawozdania finansowe Subfunduszu sporządza się dwa razy w roku, jako jednostkowe półroczne sprawozdanie finansowe oraz roczne sprawozdanie finansowe.

4. Jednostkowe sprawozdanie finansowe Subfunduszu sporządza się w języku polskim i w walucie polskiej. Informacje zawarte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w tysiącach złotych z wyjątkiem wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa oraz liczby jednostek uczestnictwa.

5. Jednostkowe sprawozdanie finansowe Subfunduszu obejmuje: zestawienie lokat, bilans, rachunek wyniku z operacji, zestawienie zmian w aktywach netto, noty objaśniające i informację dodatkową. Noty objaśniające zawierające zdarzenia które nie wystąpiły lub wyłącznie wartości zerowe zostały pominięte.

6. Lokaty bankowe środków pieniężnych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 90 dni prezentuje się w bilansie w pozycji „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty” w kwocie nominalnej. Naliczone na dzień bilansowy odsetki prezentowane są w bilansie w pozycji „Należności”. Wszystkie lokaty środków pieniężnych o terminie zapadalności dłuższym niż 90 dni prezentowane są w tabeli lokat w pozycji „Depozyty”.

7. W jednostkowym sprawozdaniu finansowym Subfunduszu na dzień bilansowy przypadający na dzień roboczy wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa w podziale na kategorie prezentowana jest według klucza podziałowego po wprowadzeniu na dzień bilansowy zmian w kapitale wpłaconym i wypłaconym, po zastosowaniu nowej liczby jednostek uczestnictwa. W przypadku gdy dzień bilansowy przypada na dzień wolny od pracy, do wyniku ujętego na dzień ostatniej w okresie sprawozdawczym wyceny oficjalnej doliczony jest wynik zgodny ze stanem na dzień bilansowy i dzielony jest kluczem podziałowym zgodnie z wyceną na ten dzień.

b) Ujmowanie w księgach rachunkowych operacji dotyczących Subfunduszu.

1. Operacje dotyczące Subfunduszu ujmuje się w księgach rachunkowych w okresie, którego dotyczą.
2. Nabyte składniki lokat Subfunduszu ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny nabycia i wycenia zgodnie z obowiązującymi Fundusz regulacjami prawa i zapisami statutowymi.
  - 2.1. Przez cenę nabycia należy rozumieć wartość nabycia składnika aktywów łącznie z poniesionymi opłatami, w szczególności z prowizjami maklerskimi i podatkiem od czynności cywilno-prawnych (w przypadku aktywów niepublicznych, gdy PCC płacony jest przez Subfundusz), za wyjątkiem opłat należnych Depozytariuszowi i izbom depozytowo-rozliczeniowym.
  - 2.2. Składniki lokat nabyte nieodpłatnie posiadają cenę nabycia równą zero.
  - 2.3. Składniki lokat Subfunduszu otrzymane w zamian za inne składniki mają przypisaną cenę nabycia wynikającą z ceny nabycia tych składników lokat, w zamian za które zostały otrzymane, skorygowaną o ewentualne dopłaty lub otrzymane przychody pieniężne.
3. Zysk lub stratę ze zbycia lokat:
  - 3.1. Wylicza się metodą FIFO „najdroższe sprzedaje się jako pierwsze”, polegającą na przypisaniu sprzedanym składnikom najwyższej ceny nabycia danego składnika lokat, a w przypadku składników wycenianych w wysokości skorygowanej ceny nabycia - oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, najwyższej bieżącej wartości księgowej.
  - 3.2. W przypadku wygaśnięcia zobowiązań z tytułu wystawionych opcji uznaje się, że wygaśnięciu podlegają kolejno te zobowiązania, z tytułu których zaciągnięcia otrzymano najniższą premię netto.
  - 3.3. Zysk lub stratę ze zbycia walut wylicza się zgodnie z metodą określoną w pkt. 3.1.
  - 3.4. Metody FIFO nie stosuje się do papierów wartościowych nabytych z udzielonym przez drugą stronę przyrzeczeniem odkupu.
4. W przypadku gdy jednego dnia dokonuje się transakcji zbycia i nabycia danego składnika lokat, w pierwszej kolejności ujmuje się nabycie danego składnika.
5. Prawa poboru oraz dywidendy:
  - 5.1. Przysługujące prawo poboru akcji notowanych na aktywnym rynku ujmuje się w księgach rachunkowych w dniu, w którym na potrzeby wyceny danych akcji wykorzystany jest po raz pierwszy kurs nieuwzględniający wartości tego prawa poboru.
  - 5.2. Niewykonane prawo poboru akcji uznaje się za zbyte, według wartości równej zero, w dniu następnym po dniu wygaśnięcia tego prawa.
  - 5.3. Należną dywidendę z akcji notowanych na aktywnym rynku ujmuje się w księgach rachunkowych w dniu, w którym na potrzeby wyceny danych akcji wykorzystany jest po raz pierwszy kurs rynkowy nieuwzględniający wartości tego prawa do dywidendy.
  - 5.4. Przysługujące prawo poboru akcji nienotowanych na aktywnym rynku oraz prawo do otrzymania dywidendy od akcji nienotowanych na aktywnym rynku ujmuje się w księgach rachunkowych w dniu następnym po dniu ustalenia tych praw.

6. Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny lokat wpływa na wzrost (spadek) wyniku z operacji.
7. Nabycie albo zbycie składników lokat:
  - 7.1. Nabycie albo zbycie składników lokat przez Subfundusz ujmuje się w księgach rachunkowych w dacie zawarcia umowy.
  - 7.2. Składniki lokat nabyte albo zbyte przez Subfundusz w dniu wyceny po momencie, o którym mowa w par. 24 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych oraz składniki, dla których we wskazanym momencie brak jest potwierdzenia zawarcia transakcji, uwzględnia się w najbliższej wycenie aktywów Subfunduszu i ustaleniu jego zobowiązań.
8. Operacje dotyczące Subfunduszu ujmuje się w walucie, w której są wyrażone, a także w walucie polskiej, po przeliczeniu według średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień ujęcia tych operacji w księgach rachunkowych Subfunduszu.
9. Operacje dotyczące Subfunduszu wyrażone w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie wylicza kursu, należy określić w relacji do wskazanej przez Subfundusz waluty.
10. W księgach Subfunduszu ujmowane są wszystkie przychody i koszty związane z działalnością Subfunduszu, niezależnie od terminu ich zapłaty.

11. Zmiany kapitału wpłaconego i wypłaconego:
  - 11.1. Na potrzeby określenia wartości aktywów netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa w określonym dniu wyceny, nie uwzględnia się zmian w kapitale wpłaconym i wypłaconym, związanych z wpłatami i wypłatami, ujmowanymi w dniu zbycia i odkupienia.
  - 11.2. Dniem wprowadzenia do ksiąg Subfunduszu zmiany kapitału wpłaconego albo kapitału wypłaconego jest dzień zbycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa, przy zastosowaniu wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa, wyznaczonej zgodnie ze zdaniem poprzednim.

c) Metody wyceny aktywów oraz zobowiązań Subfunduszu, aktywów netto i wyniku z operacji.

1. W każdym Dniu Wyceny Fundusz wycenia aktywa Subfunduszu oraz ustala: Zobowiązania Funduszu, Wartość Aktywów Netto Subfunduszu, Wartość Aktywów Netto Subfunduszu przypadającą na Jednostkę Uczestnictwa oddzielnie dla każdej kategorii jednostki. Do wyceny Aktywów Funduszu stosuje się przepisy Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.) oraz przepisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. Nr 249 poz. 1859) oraz wszelkie zmiany tych przepisów.
2. Wartość aktywów i pasywów Subfunduszu jest ustalana zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny oraz z uwzględnieniem, przewidzianych prawem, szczególnych zasad wyceny aktywów i pasywów funduszy inwestycyjnych.
3. Dniem Wyceny jest dzień określony w Statucie Funduszu. Wartość Aktywów Funduszu, Wartość Aktywów Netto Subfunduszu oraz Wartość Aktywów Netto Subfunduszu

przypadająca na Jednostkę Uczestnictwa ustalana jest na każdy Dzień Wyceny w następującym po nim dniu roboczym według wartości w Dniu Wyceny. Wycena aktywów dokonywana jest w oparciu o ostatnio dostępne kursy z głównego, aktywnego rynku na godz. 23:30 czasu polskiego w Dniu Wyceny.

4. Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Dzień Wyceny ustala się pomniejszając Wartość Aktywów Subfunduszu o jego zobowiązania.

5. Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę uczestnictwa na Dzień Wyceny jest ustalana przez podzielenie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na dany Dzień Wyceny przez liczbę jednostek uczestnictwa w tym Dniu Wyceny.

6. Zasady wyceny lokat na aktywnym rynku i lokat nienotowanych przyjmuje się zgodnie z zapisami Statutu Funduszu, przy czym Aktywnym Rynkiem jest rynek spełniający łącznie następujące kryteria:

- Instrumenty będące przedmiotem obrotu na rynku są jednorodne.
- Zazwyczaj w każdym czasie występują zainteresowani nabywcy i sprzedawcy (co oznacza, że w poprzednim pełnym miesiącu kalendarzowym zawarto na danym rynku przynajmniej w jednym dniu transakcje oraz występują co najmniej w 15 dniach oferty kupna lub sprzedaży i są publikowane w serwisie informacyjnym Bloomberg).
- W przypadku, gdy instrument był notowany po raz pierwszy w bieżącym lub poprzednim miesiącu kalendarzowym na podstawie decyzji Zarządzającego lub TFI dany rynek może zostać uznany jako aktywny. W przypadku, gdy w poprzednim miesiącu transakcje wystąpiły rzadziej niż w czterech dniach Zarządzający lub TFI może uznać dany rynek za nieaktywny (ceny z tego rynku są podawane do publicznej wiadomości).

6.1. Rynek międzybankowy nie jest traktowany jako rynek aktywny. Przyjmuje się, że w przypadku bonów skarbowych rynek BondSpot nie jest rynkiem aktywnym,

6.2. W przypadku, gdy składnik lokat jest przedmiotem obrotu na więcej niż jednym Aktywnym Rynku, wartością godziwą jest kurs ustalony na rynku głównym. Podstawą wyboru rynku głównego dla składników lokat notowanych na Aktywnym Rynku jest wolumen obrotu na danym składniku lokat za poprzedni miesiąc kalendarzowy. Wyboru rynku głównego dokonuje się w pierwszym Dniu Wyceny w danym miesiącu kalendarzowym.

6.3. W przypadku, gdy ceny pozyskane zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności punktem 2 przez Depozytariusza i Księgowość Funduszu, różnią się między sobą, wówczas Zarządzający lub TFI, według swojej najlepszej wiedzy dokonuje wyboru jednej z powyższych cen.

7. W przypadku dłużnych papierów wartościowych, listów zastawnych oraz weksli innych niż płatnych za okazaniem, których wycena odbywa się metodą skorygowanej ceny nabycia oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz dla których w prospekcie emisyjnym (lub innym dokumencie określającym warunki emisji) nie określono okresów odsetkowych SCN wyznaczana jest na podstawie przepływów pieniężnych i dat faktycznych przepływów. Jeżeli data wykupu lokat przypada na dzień wolny od pracy to za datę przepływu do wyliczenia SCN przyjmuje się datę pierwszego dnia roboczego po dniu wolnym od pracy). Skutek wyceny tych składników zalicza się odpowiednio do przychodów odsetkowych lub kosztów odsetkowych Subfunduszu.

8. W przypadku dłużnych papierów wartościowych, listów zastawnych oraz weksli, dla których nie wskazano daty wykupu (np. w przypadku weksli płatnych za okazaniem) lub gdy zgodnie z umową lub warunkami emisji dany składnik lokat może zostać wykupiony w dowolnym momencie, wówczas nie można wiarygodnie określić daty końcowego przepływu do obliczenia ESP za pomocą funkcji XIRR. W takim przypadku, wartość lokat, o których mowa powyżej, na dany Dzień Wyceny, równa się wartości nominalnej powiększonej o odsetki naliczone w stosunku do nominału.

9. W przypadku składników lokat kuponowych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, dla których w prospekcie emisyjnym (lub innym dokumencie określającym warunki emisji) nie zostały określone daty kolejnych okresów odsetkowych lub oprocentowanie - w dniu zmiany okresu odsetkowego przyjmuje się do określenia wszystkich przyszłych przepływów pieniężnych parametry z aktualnego okresu odsetkowego (data początku i końca okresu odsetkowego, oprocentowanie). Zakłada się że datą ostatniego przepływu jest data wykupu.

10. W przypadku papierów wartościowych wycenianych przy wykorzystaniu skorygowanej ceny nabycia, dla których w prospekcie emisyjnym (lub innym dokumencie określającym warunki emisji) wskazano okresy odsetkowe do wyliczenia SCN przyjmuje się, jako daty przepływów pieniężnych daty okresów odsetkowych wskazane w tych dokumentach, nawet jeśli wypadają w dni wolne od pracy.

11. Skorygowaną cenę nabycia wylicza się przy użyciu funkcji XNPV, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej obliczonej przy wykorzystaniu funkcji XIRR, narzędzi dostępnych w arkuszu kalkulacyjnym MS Excel.

12. Wycena papierów wartościowych według skorygowanej ceny nabycia oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej następuje od dnia ujęcia w księgach danego składnika lokat, przy czym do dnia rozliczenia transakcji nabycia skorygowana cena nabycia danego składnika lokat równa się cenie nabycia.

13. W przypadku dłużnych papierów wartościowych denominowanych w walutach obcych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, cena nabycia i naliczone należności odsetkowe (rozumiane są jako odsetki naliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej oraz odpisy dyskonta lub premii) są przeszacowywane do bieżącej wartości wg średniego kursu NBP ogłaszanego dla danej waluty przez NBP na dzień wyceny, a wynik ujmowany jest na przychodach / kosztach z tytułu różnic kursowych.

14. W przypadku sprzedaży dłużnych papierów wartościowych należności z tytułu przychodów odsetkowych do dnia rozliczenia transakcji sprzedaży ujmuje się w następujący sposób:

- Wartość sprzedanych odsetek na dzień rozliczenia sprzedaży ujmowana jest w należnościach ze sprzedaży oraz pomniejsza saldo konta należności z tytułu odsetek.

- W okresie pomiędzy datą transakcji sprzedaży a datą rozliczenia przychody odsetkowe naliczane są według wartości odsetek z tabel odsetkowych emitenta na dany Dzień Wyceny i księgowane na konto należności z tytułu odsetek oraz przychody z tytułu odsetek.

15. Dla papierów wartościowych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia różnica

pomiędzy skorygowaną ceną nabycia na dzień zawarcia transakcji sprzedaży (bez odsetek), a wartością sprzedaży (bez odsetek) ujmowana jest na koncie należności ze sprzedaży oraz powyższa wartość pomniejsza/powiększa konto amortyzacja dyskonta/premii.

16. Wierzytelności, dla których określono terminy przepływów środków pieniężnych wycenia się w skorygowanej cenie nabycia przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. W przypadku wierzytelności, dla których nie można wiarygodnie określić przepływy środków pieniężnych, wartość lokat, na dany Dzień Wyceny, równa się wartości nominalnej powiększonej o odsetki naliczone w stosunku do nominału.

17. Inne, niż wskazane w powyższych postanowieniach niniejszej polityki rachunkowości, składniki lokat Subfunduszu wycenia się według wartości godziwej wyznaczonej przez: oszacowanie wartości składnika lokat za pomocą powszechnie uznanych metod estymacji, zastosowanie do wyceny właściwego modelu, bądź wyspecjalizowany i niezależny podmiot zewnętrzny. Subfundusz stosuje metodę wyceny najbardziej adekwatną do danego składnika lokat, zgodnie z najlepszą wiedzą Subfunduszu oraz praktyką na rynku finansowym.

18. Metody wyceny wskazane w ppkt. 15 podlegają uzgodnieniu z Depozytariuszem, z tym, że podstawowymi metodami wyceny dla poniżej wskazanych składników lokat są:

18.1. W przypadku warrantów subskrypcyjnych – modele wyceny na podstawie danych pochodzących z aktywnego rynku, uwzględniające wycenę odpowiadających im papierów wartościowych udziałowych danego emitenta oraz szczegółowe warunki emisji lub inkorporowanych praw.

18.2. W przypadku instrumentów pochodnych:

– w przypadku kontraktów terminowych typu forward oraz kontraktów terminowej wymiany przyszłych płatności typu swap – model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o dane rynkowe pobierane z powszechnie dostępnego serwisu informacyjnego;

– jeśli nie ma możliwości uzyskiwania kursów z rynków aktywnych, wykorzystane będą powszechnie stosowane metody estymacji, w szczególności dla opcji nienotowanych stosuje się sposób estymacji przy wykorzystaniu modelu Blacka-Scholesa.

18.3. W przypadku depozytów – ich wartość stanowi wartość nominalna powiększona o odsetki naliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

18.4. W przypadku walut nie będących depozytami – ich wartość wyznacza się po przeliczeniu według ostatniego dostępnego średniego kursu wyliczonego na Dzień Wyceny dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

18.5. Model Wyceny Praw Poboru – za wartość godziwą prawa poboru uznaje się wartość niższą z dwóch (a lub b):

a) W dniu, w którym spółka jest notowana po raz ostatni z prawem poboru, ustalana jest graniczna wartość teoretyczna praw poboru wyliczana według wzoru:

$$V_t = (a - b) / [1 + (n / m)] \quad \text{wzór (1)}$$

gdzie :

V_t – wartość teoretyczna prawa poboru

a – kurs zamknięcia akcji w ostatnim dniu notowania akcji z prawem poboru

b – cena emisyjna akcji nowej emisji
n – liczba akcji z prawem poboru
m – liczba akcji nowej emisji

b) wartość teoretyczną wyznaczoną zgodnie z następującym wzorem:

$$V_t = (a - b) / (n / m) \quad \text{wzór (2)}$$

gdzie:

a – kurs zamknięcia akcji z danego dnia

W przypadku, gdy zgodnie z obliczeniami teoretyczna wartość prawa poboru przyjmuje wartość ujemną, do wyceny należy przyjąć wartość prawa poboru wynoszącą 0 PLN;

- i. W przypadku, gdy wielkość emisji określona jest widełkowo, do wyliczenia wartości prawa poboru/warrantów uwzględnia się górną granicę wielkości emisji;
  - ii. W przypadku, gdy cena akcji nowej emisji określona jest widełkowo, do wyliczenia wartości prawa poboru/warrantu uwzględnia się średnią arytmetyczną górnej i dolnej granicy ceny;
  - iii. W przypadku, gdy cena akcji nowej emisji określona jest z podaniem jednej granicy (określona jest jedynie minimalna lub maksymalna cena) do wyceny prawa poboru/warrantu uwzględnia się cenę podaną przez emitenta. Po podaniu przez emitenta ceny emisyjnej, do publicznej wiadomości, do wyceny prawa poboru przyjmuje się cenę emisyjną ustaloną przez emitenta i stosuje się ją od dnia ogłoszenia;
- W przypadku, gdy emitent nie poda ceny emisyjnej, wycena prawa poboru/warrantu dokonywana jest w wartości zero. Po podaniu przez emitenta ceny emisyjnej w terminie późniejszym, do wyceny prawa poboru przyjmuje się cenę emisyjną ustaloną przez emitenta i stosuje się ją od dnia ogłoszenia.:

Po ostatnim dniu notowania prawa poboru, ale przed jego wykonaniem – wartość ustaloną według poniższego wzoru na wartość teoretyczną prawa poboru:

C – cena rynkowa akcji w danym dniu

B – cena emisyjna akcji nowej emisji

L – liczba praw poboru potrzebnych do nabycia akcji nowej emisji

$$(C - B) / L$$

Od pierwszego dnia po ostatnim notowaniu prawa poboru dokonuje się porównania ostatniej ceny prawa poboru oraz wartości wyliczonej przy wykorzystaniu powyższego wzoru i w danym dniu wyceny stosuje się niższą z tych dwóch wartości.

18.6. Model Wyceny Praw do Akcji (PDA), Praw do Nowych Emisji (PNE) – za wartość godziwą uznaje się wartość ustaloną w oparciu o publicznie ogłoszoną na aktywnym rynku cenę akcji nieróżniących się istotnie, o podobnej konstrukcji prawnej i celu ekonomicznym w szczególności notowanych akcji innych serii. W przypadku pierwszej emisji za wartość godziwą prawa do akcji uznaje się wartość ustaloną według ceny emisyjnej zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny.

19. Wycena tytułów uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania nie będących przedmiotem obrotu na aktywnym rynku odbywa się poprzez przyjęcie wartości aktywów netto na tytuł uczestnictwa, ogłaszanej przez podmiot dokonujący wyceny aktywów takiego Funduszu lub instytucji na dzień poprzedzający Dzień Wyceny, chyba że do godziny

wskazanej w statucie z której uwzględnia się ostatnie dostępne kursy, dostępna jest wartość nowsza – wówczas według tej wartości. Przy wycenie uwzględniane będą wszelkie istotne zmiany wartości godziwej tytułu uczestnictwa od momentu ogłoszenia ich wartości do godziny w Dniu Wyceny, o której mowa w Statucie Funduszu.

20. Ustalanie oraz wycena innych aktywów i ustalanie niektórych zobowiązań.

20.1. Należności z tytułu udzielonej pożyczki papierów wartościowych, w rozumieniu rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie trybu i warunków pożyczania maklerskich instrumentów finansowych, z udziałem firm inwestycyjnych oraz banków powierniczych, wycenia się według zasad przyjętych dla tych papierów wartościowych.

20.2. Przedmiotem pożyczki papierów wartościowych mogą być wszystkie papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu, których nabycie jest dopuszczalne przez Statut Funduszu.

20.3. Zobowiązania z tytułu otrzymanej pożyczki papierów wartościowych, w rozumieniu rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, ustala się według zasad przyjętych dla tych papierów wartościowych, określonych w art. 27 ust. 6 i art. 28 ust. 1.

20.4. Składniki lokat będące przedmiotem krótkiej sprzedaży ujmują się i wycenia zgodnie z zasadami wyceny przyjętymi dla tych składników lokat. W przypadku gdy, występuje kilka transakcji kupna zamykających pozycję krótkiej sprzedaży do wyboru paczki stosuje się zasadę FIFO (jako pierwsze rozchodowuje się paczki o najwyższym koszcie zakupu). Transakcje BSB i SBB nie są stosowane do zamykania lub otwierania pozycji krótkiej sprzedaży.

W przypadku dłużnych papierów wartościowych oraz innych lokat Funduszu o dłużnym charakterze nalicza się koszty odsetkowe od dnia następującego po dniu rozliczenia transakcji krótkiej sprzedaży do dnia rozliczenia transakcji zakupu zamykającej pozycję krótkiej sprzedaży. W okresie, o którym mowa powyżej odsetki nalicza się zgodnie z zasadami stosowanymi do danego składnika lokat w sytuacji gdy nie występuje krótka sprzedaż.

21. Papiery wartościowe nabyte (zbyte) z przyrzeczeniem odkupu.

21.1. Papiery wartościowe nabyte przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu wycenia się, począwszy od dnia zawarcia umowy kupna, metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

21.2. Zobowiązania z tytułu zbycia papierów wartościowych, przy zobowiązaniu się Funduszu do odkupu, wycenia się, począwszy od dnia zawarcia umowy sprzedaży, metodą korekty różnicy pomiędzy ceną odkupu a ceną sprzedaży przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

21.3. Od dnia zawarcia transakcji do dnia rozliczenia transakcje BSB są wyceniane według ceny nabycia, a transakcje SBB według ceny sprzedaży.

21.4. Pierwsze naliczenie następuje dzień po dniu rozliczenia transakcji BSB/ SBB.

22. Aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych.

22.1. Aktywa oraz zobowiązania Subfunduszu denominowane w walutach obcych wycenia się lub ustala w walucie, w której są notowane na Aktywnym Rynku, a w przypadku gdy nie

są notowane na Aktywnym Rynku – w walucie, w której są denominowane.

22.2. Aktywa oraz zobowiązania Funduszu, o których mowa w ust. 1, wykazuje się w PLN, po przeliczeniu według ostatniego dostępnego w Dniu Wyceny o godzinie 23:30 (zgodnie z zapisami Statutu Funduszu) średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

22.3. Wartość Aktywów Subfunduszu notowanych lub denominowanych w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie wylicza kursu, określa się w relacji do waluty USD, a jeżeli nie jest to możliwe – do waluty EUR.

22.4. Zobowiązania i należności Subfunduszu wynikające z zawartych transakcji kupna lub sprzedaży waluty wycenia się od dnia zawarcia transakcji do dnia SPOT według średniego kursu NBP dla danej waluty. W przypadku transakcji forward o okresie rozliczenia dłuższym niż SPOT wycenia się zobowiązania i należności Subfunduszu przy wykorzystaniu modelu do wyceny transakcji forward.

23. Przychody z lokat obejmują w szczególności:

23.1 Dywidendy i inne udziały w zyskach

- Należną dywidendę z akcji notowanych na aktywnym rynku polskim ujmuje się w dniu, w którym na potrzeby wyceny danych akcji, wykorzystywany jest po raz pierwszy kurs rynkowy nieuwzględniający wartości tego prawa do dywidendy.

- Należną dywidendę z akcji zagranicznych notowanych na aktywnych rynkach zagranicznych ujmuje się w dniu, w którym na potrzeby wyceny danych akcji, wykorzystywany jest po raz pierwszy kurs rynkowy nieuwzględniający wartości tego prawa do dywidendy (tj. w dniu tzw. ex-date). Jeśli nie jest możliwe uzyskanie informacji o kolejnych terminach, związanych z należną dywidendą (ex-date, record-date, pay-date) dywidendę ewidencjonuje się w księgach rachunkowych w dniu uzyskania dokumentu potwierdzającego istnienie oraz wartość tych praw.

Dywidenda należna/wymagalna wykazywana jest jako składnik odrębny aktywów Subfunduszu do dnia wypłaty dywidendy.

23.2. Przychody odsetkowe

- odsetki: od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych Subfunduszu, od lokat terminowych, od nabytych papierów wartościowych z naliczanymi odsetkami, inne odsetki.

- odsetki od rachunków pieniężnych nalicza się na każdy dzień od salda rachunku z dnia poprzedniego. W ostatnim dniu roboczym danego miesiąca kalendarzowego naliczane i wypłacane są odsetki za cały ten miesiąc. Odsetki od lokat na dany Dzień Wyceny wylicza się za pomocą efektywnej stopy procentowej.

- odpisy dyskonta

23.3. Dodatkowo saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.

24. Koszty Subfunduszu obejmują w szczególności:

24.1. koszty odsetkowe,

- Koszty z tytułu pożyczek i kredytów oraz papierów wartościowych wycenianych według skorygowanej ceny nabycia (w tym SBB)

24.2. koszty limitowane oraz Nielimitowane,

- W przypadku limitowanych kosztów związanych z działalnością Subfunduszu tworzy się rezerwę na przewidywane wydatki. Płatności z tytułu limitowanych kosztów związanych z działalnością Subfunduszu zmniejszają rezerwę. Uzgodnienie przewidywanych i rzeczywistych kosztów następuje w okresach miesięcznych po otrzymaniu faktur zaakceptowanych przez Towarzystwo. Aktualizacja kosztów preliminowanych na podstawie założeń budżetowych odbywa się w okresach miesięcznych
  - Rezerwy na koszty z tytułu wynagrodzenia stałego i zmiennego Towarzystwa za zarządzanie Subfunduszem są naliczane zgodnie z zasadami określonymi w Statucie z uwzględnieniem uchwał zarządu Towarzystwa dotyczących zmian tych zasad. Rezerwę na koszty z tytułu wynagrodzenia zmiennego nalicza się na każdą kategorię jednostek uczestnictwa danego Subfunduszu oddzielnie.
  - Pozostałe rezerwy na koszty związane z działalnością Subfunduszu są preliminowane zgodnie z zasadami określonymi w Statucie dla poszczególnych pozycji kosztów z uwzględnieniem założeń budżetowych, na zasadach określonych w umowach, na podstawie których Fundusz zobowiązany jest do ich ponoszenia.
  - Koszty poniesione ponad limit określony w Statucie Funduszu, lub Uchwale TFI są ujmowane w księgach Subfunduszy przy jednoczesnej ewidencji kosztów pokrywanych przez TFI.
  - Koszty pokrywane są przez Fundusz w terminach ich wymagalności, zgodnie z warunkami zawartymi w umowach.
  - Koszty Funduszu z wydzielonymi Subfunduszami których obowiązek pokrycia obciąża Fundusz w całości dzieli się na poszczególne Subfundusze według udziału wartości aktywów netto Subfunduszu w sumie aktywów netto wszystkich Subfunduszy z ostatniego dnia wyceny przed dniem ujęcia zobowiązania w księgach rachunkowych Subfunduszu.
- 24.3. ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności i zobowiązań w walutach obcych.
25. W każdym Dniu Wyceny ustala się wynik finansowy obejmujący:
- przychody z lokat netto – stanowiący różnicę między przychodami z lokat a kosztami Funduszu netto,
  - zrealizowany zysk/stratę ze zbycia lokat,
  - niezrealizowany zysk/stratę z wyceny lokat.

Ustalanie wartości aktywów netto Subfunduszu

1. W Dniu Wyceny aktywa Subfunduszu wycenia się a zobowiązania ustala się według stanów odpowiednio aktywów i zobowiązań oraz kursów, cen i wartości określonych w Momencie Wyceny z bieżącego Dnia Wyceny. W okresie obejmującym sprawozdanie finansowe Moment Wyceny był wyznaczony przez Towarzystwo na godz. 23.30.
2. Wartość aktywów netto Subfunduszu jest równa wartości wszystkich aktywów Subfunduszu w Dniu Wyceny pomniejszanych o zobowiązania Subfunduszu w Dniu Wyceny.

3. Wartość aktywów netto Subfunduszu ustalana jest w Dniach Wyceny tj. w dniach, w których odbywają się regularne sesje Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.
4. Wartość Aktywów Netto Subfunduszu na Jednostkę uczestnictwa na Dzień Wyceny jest ustalana przez podzielenie Wartości Aktywów Netto Subfunduszu na dany Dzień Wyceny przez liczbę jednostek uczestnictwa w tym Dniu Wyceny.
5. Dla poszczególnych kategorii jednostek uczestnictwa, rachunek wyniku, wartość aktywów netto oraz wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa wyznaczana jest odrębnie dla każdej kategorii jednostek uczestnictwa wg klucza podziałowego obowiązującego w Dniu Wyceny.

Wzór na klucz podziałowy:

Xa - WAN/JU kategorii A na D-1 bez zaokrągleń

Xc - WAN/JU kategorii C na D-1 bez zaokrągleń

La - Liczba JU kategorii A w dniu D

Lc - Liczba JU kategorii C w dniu D

$$\text{Udział w alokacji JU kategorii A} = (Xa * La) / [(Xa * La) + (Xc * Lc)] * 100$$

$$\text{Udział w alokacji JU kategorii C} = (Xc * Lc) / [(Xa * La) + (Xc * Lc)] * 100$$

Koszty specyficzne dla danej kategorii jednostek nie podlegają alokacji np. koszty wynagrodzenia stałego i zmiennego oraz ewentualnie inne koszty wykazane w statucie Funduszu

6. Na potrzeby określenia wartości aktywów netto Subfunduszu na jednostkę uczestnictwa w określonym dniu wyceny, nie uwzględnia się zmian w kapitale wpłaconym i wypłaconym, związanych z wpłatami i wypłatami, ujemnymi w dniu zbycia i odkupienia.
7. Dniem wprowadzenia do ksiąg Subfunduszu zmiany kapitału wpłaconego albo kapitału wypłaconego jest dzień zbycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa, przy zastosowaniu wartości aktywów netto na jednostkę uczestnictwa, wyznaczonej zgodnie ze zdaniem poprzednim.
8. Subfundusz zbywa i odkupuje jednostki uczestnictwa Subfunduszu w Dniu Wyceny po Cenie równej Wartości Aktywów Netto na Jednostkę Uczestnictwa Subfunduszu wyznaczonej zgodnie z zasadą opisaną, w pkt. 4.

Altus

Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

2) ZMIANY STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI

W okresie sprawozdawczym Subfundusz nie dokonał zmian stosowanych zasad rachunkowości.

NOTA-2 NALEŻNOŚCI FUNDUSZU	2018-12-31	2017-12-31
Należności	10	53
Z tytułu zbytych lokat	-	-
Z tytułu instrumentów pochodnych	-	-
Z tytułu zbytych jednostek uczestnictwa albo wydanych certyfikatów inwestycyjnych	-	24
Z tytułu dywidend	-	-
Z tytułu odsetek	-	29
Z tytułu posiadanych nieruchomości, w tym czynszów	-	-
Z tytułu udzielonych pożyczek w podziale na podmioty udzielające pożyczek	-	-
Pozostałe	10	-
Wymiana zabezpieczeń - Należności	10	-

NOTA-3 ZOBOWIĄZANIA FUNDUSZU	2018-12-31	2017-12-31
Zobowiązania	356	1 153
Z tytułu nabytych aktywów	-	-
Z tytułu transakcji przy zobowiązaniu się funduszu do odkupu	-	-
Z tytułu instrumentów pochodnych	258	-
Z tytułu wpłat na jednostki uczestnictwa albo certyfikaty inwestycyjne	-	5
Z tytułu odkupionych jednostek uczestnictwa albo wykupionych certyfikatów inwestycyjnych	18	306
Z tytułu wypłaty dochodów funduszu	-	-
Z tytułu wypłaty przychodów funduszu	-	-
Z tytułu wyemitowanych obligacji	-	-
Z tytułu krótkoterminowych pożyczek i kredytów	-	-
Z tytułu długoterminowych pożyczek i kredytów	-	-
Z tytułu gwarancji lub poręczeń	-	-
Z tytułu rezerw	63	830
Pozostałe składniki zobowiązań	17	12

NOTA-4 I. STRUKTURA ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA RACHUNKACH BANKOWYCH	2018-12-31		2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
I. Banki / waluty	-	3 895	-	49 742
BANK BGŻ BNP PARIBAS S.A.	-	3 889	-	-
EUR	-	-	-	-
PLN	3 889	3 889	-	-
SANTANDER BIURO MAKLERSKIE S.A.	-	6	-	193
EUR	-	-	7	28
PLN	6	6	165	165
USD	-	-	-	-
DOM MAKLERSKI MBANKU S.A.	-	-	-	1 039
EUR	-	-	223	931
USD	-	-	31	108
IDEA BANK S.A.	-	-	-	20 000
PLN	-	-	20 000	20 000
RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.	-	-	-	27 950
EUR	-	-	1	5
PLN	-	-	27 945	27 945
USD	-	-	-	-
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.	-	-	-	560
PLN	-	-	560	560

NOTA-4 II. ŚREDNI W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM POZIOM ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH UTRZYMYWANYCH W CELU ZASPOKOJENIA BIEŻĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	od 2018-01-01 do 2018-12-31		od 2017-01-01 do 2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
II. Średni w okresie sprawozdawczym poziom środków pieniężnych	-	-	-	-
EUR	221	938	215	916
PLN	15 236	15 236	19 577	19 577
USD	139	509	27	103

NOTA-5 I. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ - RYZYKO WARTOŚCI GODZIWEJ (*)	2018-12-31		2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Procentowy udział w aktywach (w tys.) ogółem	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Procentowy udział w aktywach (w tys.) ogółem
Środki pieniężne i ekwiwalenty	3 895	18,71%	49 742	18,18%
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	7 286	35,00%	6 255	2,28%
Dłużne papiery wartościowe	7 286	35,00%	1 157	0,42%
Listy zastawne	-	-	5 098	1,86%
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	1 605	7,71%	33 912	12,40%
Dłużne papiery wartościowe	1 605	7,71%	33 912	12,40%
Suma:	12 786	61,42%	89 909	32,86%

(*) Jako aktywa obciążone ryzykiem wartości godziwej wynikającym ze stopy procentowej traktuje się środki pieniężne, depozyty oraz stało kuponowe i zerokuponowe dłużne instrumenty finansowe. Szczegółowe informacje dotyczące oprocentowania oraz terminów wykupu/zapadalności zostały przedstawione w tabelach uzupełniających zestawienia lokat.

NOTA-5 II. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ - RYZYKO PRZEPIŁYWU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH (**) (***)	2018-12-31		2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Procentowy udział w aktywach (w tys.) ogółem	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Procentowy udział w aktywach (w tys.) ogółem
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	8 022	38,53%	13 323	4,87%
Dłużne papiery wartościowe	8 022	38,53%	13 323	4,87%
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	-	-	42 164	15,41%
Dłużne papiery wartościowe	-	-	42 164	15,41%
Zobowiązania	258	1,24%	-	-
Suma:	8 280	39,37%	55 487	20,28%

(**) Jako aktywa obciążone ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej traktuje się zmiennokuponowe dłużne instrumenty finansowe oraz instrumenty pochodne na stopę procentową których wycena na dzień bilansowy jest dodatnia.

(***) Jako zobowiązania obciążone ryzykiem przepływów środków pieniężnych wynikającym ze stopy procentowej traktuje się instrumenty pochodne na stopę procentową których wycena na dzień bilansowy jest ujemna.

NOTA-5 III. RYZYKO KREDYTOWE - RYZYKO NIEDOTRZYMANIA ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ DRUGĄ STRONĘ TRANSAKCJI	2018-12-31		2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Procentowy udział w aktywach (w tys.) ogółem	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Procentowy udział w aktywach (w tys.) ogółem
Kwoty odzwierciedlające maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym w przypadku gdyby strony transakcji nie wypełniały swoich obowiązków, przy czym nie uwzględnia się wartości godziwych dodatkowych zabezpieczeń (****)	20 818	100,00%	273 543	100,00%
Środki na rachunkach bankowych	3 895	18,71%	49 742	18,18%
Należności	10	0,05%	53	0,02%
Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	-	-	128 086	46,83%
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	15 308	73,53%	19 578	7,16%
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	1 605	7,71%	76 084	27,81%
Przypadki znaczącej koncentracji ryzyka kredytowego w poszczególnych kategoriach lokat w podziale na kategorie bilansowe (*****)	19 197	92,21%	156 617	57,25%
BANK BGŻ BNP PARIBAS S.A.	3 889	18,68%	-	-
Środki na rachunkach bankowych	3 889	18,68%	-	-
SANTANDER BANK POLSKA S.A.	-	-	128 086	46,82%
Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	-	-	128 086	46,82%
RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.	-	-	27 958	10,22%
Środki na rachunkach bankowych	-	-	27 950	10,22%
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	-	-	8	-
SKARB PAŃSTWA	15 308	73,53%	573	0,21%
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	15 308	73,53%	573	0,21%

(****) Za maksymalne obciążenie ryzykiem kredytowym traktuje się poziom 100% wartości bilansowej brutto środków pieniężnych, depozytów, należności, dłużnych instrumentów finansowych i niewystandaryzowanych instrumentów pochodnych których wycena na dzień bilansowy jest dodatnia oraz transakcji typu buy-sell-back.

(***** Za znaczącą koncentrację ryzyka kredytowego traktuje się poziom 10% udziału lokat w/u danego emitenta w aktywach ogółem.

NOTA-6 INSTRUMENTY POCHODNE	2018-12-31								
	Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji	Wartość przyszłych strumieni pieniężnych	Terminy przyszłych strumieni pieniężnych	Kwota będąca podstawą przyszłych płatności	Termin zapadalności (wygaśnięcia) instrumentu pochodnego	Termin wykonania instrumentu pochodnego
Niewystandaryzowane instrumenty pochodne									
IRS									
IRS ING BŚ S.A. 23/10/2028 2,5MM PAY FIXED 3,045 (-)	Krótka	IRS	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	-129	-	2019-04-23; 2019-10-23; 2020-04-23; 2020-10-23; 2021-04-23; 2021-10-25; 2022-04-25; 2022-10-24; 2023-04-24; 2023-10-23; 2024-04-23; 2024-10-23; 2025-04-23; 2025-10-23; 2026-04-23; 2026-10-23; 2027-04-23; 2027-10-25; 2028-04-24; 2028-10-23;	2 500 000,00	2028-10-23	2028-10-23
IRS ING BŚ S.A. 23/10/2028 2,5MM PAY FIXED 3,0475 (-)	Krótka	IRS	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	-129	-	2019-04-23 ; 2019-10-23 ; 2020-04-23 ; 2020-10-23 ; 2021-04-23 ; 2021-10-25 ; 2022-04-25 ; 2022-10-24 ; 2023-04-24 ; 2023-10-23 ; 2024-04-23 ; 2024-10-23 ; 2025-04-23 ; 2025-10-23 ; 2026-04-23 ; 2026-10-23 ; 2027-04-23 ; 2027-10-25 ; 2028-04-24 ; 2028-10-23 ;	2 500 000,00	2028-10-23	2028-10-23

NOTA-6 INSTRUMENTY POCHODNE	2017-12-31								
	Typ zajętej pozycji	Rodzaj instrumentu pochodnego	Cel otwarcia pozycji	Wartość otwartej pozycji	Wartość przyszłych strumieni pieniężnych	Terminy przyszłych strumieni pieniężnych	Kwota będąca podstawą przyszłych płatności	Termin zapadalności (wygaśnięcia) instrumentu pochodnego	Termin wykonania instrumentu pochodnego
Niewystandaryzowane instrumenty pochodne									
Forward									
Kontrakt Forward Waluta PLN FWD EUR/PLN 2018-01-05 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	6	-650 000,00	2018-01-05	-650 000,00	2018-01-05	2018-01-05
Kontrakt Forward Waluta PLN FWD USD/PLN 2018-01-05 (-)	Krótką	Forward	Ograniczenie ryzyka inwestycyjnego	2	-70 000,00	2018-01-05	-70 000,00	2018-01-05	2018-01-05

NOTA-7 TRANSAKCJE PRZY ZOBOWIĄZANIU SIĘ FUNDUSZU LUB DRUGIEJ STRONY DO ODKUPU	2018-12-31	2017-12-31
I. Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu, w tym:	-	128 086
Transakcje, w wyniku których nie następuje przeniesienie na fundusz praw własności i ryzyk	-	-
Transakcje, w wyniku których następuje przeniesienie na fundusz praw własności i ryzyk	-	128 086
II. Transakcje przy zobowiązaniu się funduszu do odkupu, w tym:	-	-
Transakcje, w wyniku których nie następuje przeniesienie na drugą stronę praw własności i ryzyk	-	-
Transakcje, w wyniku których następuje przeniesienie na drugą stronę praw własności i ryzyk	-	-
III. Należności z tytułu papierów wartościowych pożyczonych od funduszu w trybie przepisów rozporządzenia o pożyczkach papierów wartościowych	-	-
IV. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych przez fundusz w trybie przepisów rozporządzenia o pożyczkach papierów wartościowych	-	-

NOTA-9 I. WALUTOWA STRUKTURA POZYCJI BILANSU	2018-12-31		2017-12-31	
	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.	Wartość na dzień bilansowy w danej walucie w tys.	Wartość na dzień bilansowy w walucie sprawozdania finansowego w tys.
I. Aktywa	-	20 818	-	273 543
1) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	3 895	-	49 742
EUR	-	-	231	964
PLN	3 895	3 895	48 670	48 670
USD	-	-	31	108
2) Należności	-	10	-	53
PLN	10	10	53	53
3) Transakcje przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu	-	-	-	128 086
PLN	-	-	128 086	128 086
4) Składniki lokat notowane na aktywnym rynku, w tym:	-	15 308	-	19 578
PLN	-	-	5 098	5 098
- dłużne papiery wartościowe	-	15 308	-	14 480
EUR	-	-	253	1 054
PLN	15 308	15 308	13 426	13 426
5) Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku, w tym:	-	1 605	-	76 084
EUR	-	-	1	6
USD	-	-	-	2
- dłużne papiery wartościowe	-	1 605	-	76 076
PLN	1 605	1 605	76 076	76 076
6) Nieruchomości	-	-	-	-
7) Pozostałe aktywa	-	-	-	-
II. Zobowiązania	-	356	-	1 153
PLN	356	356	1 153	1 153

NOTA-9 II. DODATNIE I UJEMNE RÓŻNICE KURSOWE W PRZEKROJU LOKAT FUNDUSZU	od 2018-01-01 do 2018-12-31				od 2017-01-01 do 2017-12-31			
	Dodatnie różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Dodatnie różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe zrealizowane w walucie sprawozdania w tys.	Ujemne różnice kursowe niezrealizowane w walucie sprawozdania w tys.
Akcje	-	-	-	-	-	-	-	-
Warranty subskrypcyjne	-	-	-	-	-	-	-	-
Prawa do akcji	-	-	-	-	-	-	-	-
Prawa poboru	-	-	-	-	-	-	-	-
Kwity depozytowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Listy zastawne	-	-	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	1 589	40	-	-	-	-	93	63
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-	-	-
Udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki uczestnictwa	-	-	-	-	-	-	-	-
Certyfikaty inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-	-
Tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą	-	-	-	-	-	-	-	-
Wierzytelności	-	-	-	-	-	-	-	-
Weksle	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozyty	-	-	-	-	-	-	-	-
Waluty	-	-	-	-	-	-	-	-
Nieruchomości	-	-	-	-	-	-	-	-
Statki morskie	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-	-	-	-	-

NOTA-10 I. ZREALIZOWANY I NIEZREALIZOWANY ZYSK (STRATA) Z TYTUŁU LOKAT	od 2018-01-01 do 2018-12-31		od 2017-01-01 do 2017-12-31	
	Wartość zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat w tys.	Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku z wyceny aktywów w tys.	Wartość zrealizowanego zysku (straty) ze zbycia lokat w tys.	Wzrost (spadek) niezrealizowanego zysku z wyceny aktywów w tys.
Składniki lokat notowane na aktywnym rynku	-44	64	3 410	-471
Instrumenty pochodne	51	-	-370	-
Dłużne papiery wartościowe	-131	64	3 780	-471
Listy zastawne	36	-	-	-
Składniki lokat nienotowane na aktywnym rynku	-913	-265	-287	3
Instrumenty pochodne	-2 063	-265	-220	3
Dłużne papiery wartościowe	1 150	-	-67	-
Nieruchomości	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-
Suma:	-957	-201	3 123	-468

NOTA-11 II. WYNAGRODZENIE DLA TOWARZYSTWA	od 2018-01-01 do 2018-12-31	od 2017-01-01 do 2017-12-31
	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.	Wartość w okresie sprawozdawczym w tys.
z tytułu wynagrodzenia stałego	1 505	1 856
z tytułu wynagrodzenia za wyniki zarządzania	13	659
Suma:	1 518	2 515

NOTA-12 DANE PORÓWNAWCZE O JEDNOSTKACH UCZESTNICTWA	2018-12-31	2017-12-31	2016-12-31
	Rok bieżący	Rok 1 poprzedni	Rok 2 poprzedni
I Wartość aktywów netto na koniec roku obrotowego	20 462	272 390	178 643
II. Wartość aktywów netto na poszczególne kategorie jednostek uczestnictwa na koniec roku obrotowego			
A	110,62	110,19	107,72
C	-	109,97	-

**JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE SUBFUNDUSZU
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2018 ROKU DO 31 GRUDNIA 2018 ROKU**

**ALTUS
FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO OTWARTEGO PARASOLOWEGO
SUBFUNDUSZU KONSERWATYWNEGO**

INFORMACJA DODATKOWA

- 1) INFORMACJE O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH DOTYCZĄCYCH LAT UBIEGŁYCH, UJĘTYCH W JEDNOSTKOWYM SPRAWOZDANIU SUBFUNDUSZU ZA BIEŻĄCY OKRES SPRAWOZDAWCZY

Nie dotyczy.

- 2) INFORMACJE O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM, A NIEUWZGLĘDNIONYCH W JEDNOSTKOWYM SPRAWOZDANIU SUBFUNDUSZU

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie wystąpiły takie zdarzenia, które wymagałyby ujęcia w sprawozdaniu finansowym.

- 3) ZESTAWIENIE ORAZ OBJAŚNIENIE RÓŻNIC, POMIĘDZY DANYMI UJAWNIONYMI W JEDNOSTKOWYM SPRAWOZDANIU SUBFUNDUSZU I W PORÓWNYWALNYCH DANYCH FINANSOWYCH A UPREDNIO SPORZĄDZONYMI I OPUBLIKOWANYMI JEDNOSTKOWYMI SPRAWOZDANIAMI SUBFUNDUSZU

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zdarzenia, które wymagałyby przekształcenia porównywalnych danych ujętych w uprzednio sporządzonych i opublikowanych sprawozdaniach finansowych Subfunduszu.

- 4) DOKONANE KOREKTY BŁĘDÓW PODSTAWOWYCH, ICH PRZYCZYNY, TYTUŁY ORAZ WPŁYW WYWOŁANYCH TYM SKUTKÓW FINANSOWYCH NA SYTUACJĘ MAJATKOWĄ I FINANSOWĄ, PŁYNNOŚĆ ORAZ WYNIK Z OPERACJI I RENTOWNOŚĆ SUBFUNDUSZU.

- a) W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiły przypadki informowania uczestników o korektach wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa Subfunduszu.
- b) W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiły przypadki zawieszenia w dokonywaniu wyceny aktywów netto na jednostkę uczestnictwa Subfunduszu.
- c) W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiły przypadki zawieszenia zbywania lub odkupywania jednostek uczestnictwa Subfunduszu.
- d) W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiły przypadki nierozliczenia się transakcji zawieranych przez Subfundusz.
- e) W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły błędy podstawowe.

5) KONTYNUACJA DZIAŁALNOŚCI

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez Subfunduszu w dającej się przewidzieć przyszłości tzn. przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

6) AKTUALNIE STOSOWANA METODA POMIARU CAŁKOWITEJ EKSPOZYCJI SUBFUNDUSZU

Do pomiaru całkowitej ekspozycji Subfunduszu Towarzystwo stosuje metodę absolutnej wartości zagrożonej.

Wyznaczona oczekiwana wartość wskaźnika dźwigni finansowej: 32%.

Prawdopodobieństwo przekroczenia oczekiwanej wartości wskaźnika dźwigni finansowej ustalone zostało na poziomie 10%.

Wartość całkowitej ekspozycji na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 1,85 %. W okresie sprawozdawczym średnia wartość całkowitej ekspozycji wyniosła 2,78%. Najniższa wartość ekspozycji w okresie sprawozdawczym wyznaczona została na poziomie 0,32%, najwyższa na poziomie 7,73%.

Dane wykorzystane do obliczeń całkowitej ekspozycji:

Instrument	VaR 20-dn. czysty [PLN]	VaR 20-dn. czysty [%]	Udział [%]
IRS ING BS S.A. 23/10/2028 2,5	-79 019,00 zł	-3,16%	20,89%
IRS ING BS S.A. 23/10/2028 2,5	-79 011,76 zł	-3,16%	20,89%
DS1019	-3 180,85 zł	-0,15%	0,84%

WZ0121	-	-	-
WZ0124	-	-	-
WZ0119	-	-	-
DS0725	-54 204,35 zł	-2,04%	14,33%
PS0420	-518,88 zł	-1,02%	0,14%
WZ0120	-	-	-
WZ1122	-11,64 zł	-0,02%	0,00%
DS0727	-90 914,45 zł	-3,66%	24,04%
SEMEKO ALVARIUM SP. Z O. O. SERIA A	-	-	-

7) INNE INFORMACJE

Informacje dotyczące zdarzeń, które nie wystąpiły od dnia 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. oraz w okresach porównywalnych nie są wykazywane w sprawozdaniu finansowym.

Noty dotyczące zdarzeń, które nie wystąpiły od dnia 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. nie są wykazywane w sprawozdaniu finansowym.

8) INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEJRZYŚCІ TRANSAKCJI FINANSOWANYCH Z UŻYCIEM PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH I PONOWNEGO WYKORZYSTANIA ZGODNIE Z ART. 13 ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2015/2365

Na dzień 31.12.2018 r. Subfundusz nie posiadał w swoim portfelu żadnych z transakcji określonych w Rozporządzeniu, czyli transakcji odkupu, udzielanych i zaciąganych pożyczek papierów wartościowych, transakcji zwrotnych kupno-sprzedaż lub sprzedaż-kupno, transakcji z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego oraz transakcji typu SWAP przychodu całkowitego.

Dane dotyczące rentowności i kosztów dla każdego rodzaju transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i dla swapów przychodu całkowitego:

	od 2018-01-01 do 2018-12-31 (w PLN)		od 2017-01-01 do 2017-12-31 (w PLN)	
	Przychody	Koszty	Przychody	Koszty
	358 673,08	13 062,05	382 853,78	20 670,90
MBANK S.A.	103 550,66	795,70	123 384,30	13 432,40
ING BANK SŁĄSKI S.A.	14 127,00	169,20	43 937,50	3 407,50
BANK PEKAO S.A.	-	-	13 278,00	-
BANK BGŻ BNP PARIBAS S.A. (poprzednio RAIFFEISEN BANK POLSKA S.A.)	-	1 753,25	5 484,20	3 831,00
BANK MILLENNIUM S.A.	-	-	3 660,00	-
SANTANDER BANK POLSKA S.A. (poprzednio BANK ZACHODNI WBK S.A.)	240 995,42	10 343,90	193 109,78	-

**ALTUS FUNDUSZ INWESTYCYJNY OTWARTY PARASOŁOWY ALTUS SUBFUNDUSZ
KONSERWATYWNY**

Podpisy osób reprezentujących Fundusz:

Andrzej Ladko

Prezes Zarządu

Andrzej Zydorowicz

Członek Zarządu

**Podpisy osób odpowiedzialnych za prowadzenie ksiąg rachunkowych i sporządzenie
sprawozdania:**

Katarzyna Skalska

Dyrektor Departamentu Księgowości Funduszy i Portfeli

Vistra Fund Services Poland Sp. z o.o. S.K.A.

Warszawa, dnia 25 kwietnia 2019 roku.